

Teaching Guide

Identifying Data					2023/24
Subject (*)	Sociodemographic and geographic changes		Code	615525023	
Study programme	Mestrado Universitario en Políticas Sociais e Intervención Sociocomunitaria				
Descriptors					
Cycle	Period	Year	Type	Credits	
Official Master's Degree	1st four-month period	Second	Optional	6	
Language	SpanishGalicianEnglish				
Teaching method	Face-to-face				
Prerequisites					
Department	Socioloxía e Ciencias da Comunicación				
Coordinador	Diz Reboredo, Carlos	E-mail	carlos.diz@udc.es		
Lecturers	Cortés Vázquez, José Antonio Diz Reboredo, Carlos Rey Gayoso, Raúl	E-mail	j.a.cortes@udc.es carlos.diz@udc.es raul.reyg@udc.es		
Web					
General description	Nesta materia, traballaremos teorías e metodoloxías para explorar as relacións interxeracionais no seu contexto histórico e ecolóxico. Analizaremos os cambios sociodemográficos e territoriais máis actuais, en relación coas transformacións dos afectos e dos modos de vida na sociedade contemporánea.				

Study programme competences

Code	Study programme competences
A21	CEE1 - Explicar os procesos de exclusión vinculados ás transformacións da estrutura familiar e por idades das sociedades.
A22	CEE2 - Manexar ferramentas conceptuais e metodolóxicas para a análise da vulnerabilidade asociada a formas de convivencia e a determinados grupos de idade.
A23	CEE3 - Identificar as dinámicas interxeracionais, biolóxicas e socioeconómicas que xeran situacións de exclusión.
A24	CEE4 - Identificar situacións e procesos de segregación de colectivos vulnerables asociados ao avellentamento demográfico.
B1	CB1 - Demostrar coñecementos avanzados, de carácter multidisciplinar, para a investigación e o exercicio profesional no ámbito da exclusión social.
B2	CB2 - Aplicar e integrar os coñecementos a contornos e problemas emerxentes e indefinidos, na práctica investigadora e profesional.
B3	CB3 - Seleccionar o marco científico adecuado para avaliar as evidencias dispoñibles e postular hipóteses razoadas sobre a avaliación previsible dos feitos sociais estudados.
B14	CX2 - Realizar unha análise crítica da realidade social e do desenvolvemento profesional vinculada aos feitos sociais sobre os que se traballa.
B19	CX7 - Dar respostas innovadoras e orixinais ante situacións problemáticas emerxentes relacionadas coa exclusión social.
B20	CX8 - Aplicar a perspectiva comparada na comprensión das problemáticas sociais e das respostas e solucións políticas.
B21	CX9 - Aplicar unha perspectiva interdisciplinar na análise e a valoración de problemáticas de exclusión e políticas sociais de inclusión e cohesión.
B22	CX10 - Recoñecer e valorar os xuízos de valor e as evidencias nos argumentos que sosteñen as descricións e políticas sobre a realidade social.
C3	CT3 - Using ICT in working contexts and lifelong learning.
C5	CT5 - Understanding the importance of entrepreneurial culture and the useful means for enterprising people.
C7	CT7 - Developing the ability to work in interdisciplinary and transdisciplinary teams in order to offer proposals that can contribute to a sustainable environmental, economic, political and social development.

Learning outcomes

Learning outcomes	Study programme competences

Identificar procesos históricos de cohesión e de exclusión asociados a distintos tipos de hábitats	AC21 AC22 AC23 AC24	BC1 BC2 BC3 BC14 BC19 BC20 BC21 BC22	CC3 CC5 CC7
Recoñecer a relación entre variables espaciais e territoriais e as necesidades da poboación segundo as súas características sociodemográficas	AC21 AC22 AC23 AC24	BC1 BC2 BC3 BC14 BC19 BC20 BC21 BC22	CC3 CC5 CC7
Analizar a vulnerabilidade ecolóxica de distintos colectivos	AC21 AC22 AC23 AC24	BC1 BC2 BC3 BC14 BC19 BC20 BC21 BC22	CC3 CC5 CC7

Contents	
Topic	Sub-topic
Coidados, avellentamento e territorios	- Cambios sociodemográficos e traballo de coidados - Territorios en transición e vellas paisaxes - Avellentamento e perspectiva de xénero
Sociedade, hábitat e despoboación	- Medio ambiente e migracións - ¿Baleira ou baleirada? Formas de vida e territorios en crise - Ecoloxía, valor e cambios sociodemográficos
Cambios produtivos e reprodutivos	- Precariedade e reprodución da vida - Ecofeminismo ou barbarie - Mundos (por)vir

Planning				
Methodologies / tests	Competencies	Ordinary class hours	Student?s personal work hours	Total hours
Seminar	A21 A22 A23 A24 B1 B2 B3 B14 B19 B20 B21 B22 C3 C5 C7	12	24	36
Supervised projects	A21 A22 A23 A24 B1 B2 B3 B14 B19 B20 B21 B22 C3 C5 C7	24	84	108
Personalized attention		6	0	6

(*)The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students.

Methodologies

Methodologies	Description
Seminar	As clases presenciais desenvolveranse a modo de seminario no que se discutirán lecturas e documentais asignados. A avaliación estará en función da asistencia e da exhaustividade dos materiais revisados polo alumno.
Supervised projects	O alumnado deberá entregar traballos prácticos de reflexión crítica sobre os contidos tratados na aula. Estes traballos deberán elaborarse a partires dos os materiais distribuídos (textos, audiovisuais, etc.), as posibles saídas ou formacións de campo, e as explicaciós e debates desenvoltos ao longo do curso.

Personalized attention

Methodologies	Description
Supervised projects Seminar	É previsible que o alumnado requira orientación personalizada para aclarar dúbidas ou ampliar a información necesaria. A atención personalizada desenvolverase tanto de forma presencial (directamente na aula e no despacho do profesor en horarios de titoría) como non presencial (a través do correo electrónico e mediante a plataforma Teams, se fora o caso).

Assessment

Methodologies	Competencies	Description	Qualification
Supervised projects	A21 A22 A23 A24 B1 B2 B3 B14 B19 B20 B21 B22 C3 C5 C7	O alumnado deberá entregar traballos prácticos de reflexión crítica sobre os contidos tratados na aula. Estes traballos deberán elaborarse a partires dos os materiais distribuídos (textos, audiovisuais, etc.), as posibles saídas ou formacións de campo, e as explicaciós e debates desenvoltos ao longo do curso.	60
Seminar	A21 A22 A23 A24 B1 B2 B3 B14 B19 B20 B21 B22 C3 C5 C7	As clases presenciais desenvolveranse a modo de seminario no que se discutirán lecturas e documentais asignados. A avaliación estará en función da asistencia e da exhaustividade dos materiais revisados polo alumno.	40

Assessment comments

<p>- PLAXIO. O/a estudante será cualificado con ?suspense? (nota numérica 0) na convocatoria correspondente do curso académico, tanto se a comisión da falta se produce na primeira oportunidade como na segunda. Para isto, procederase a modificar a súa cualificación na acta de primeira oportunidade, se fose necesario.</p>

Sources of information

<p>Basic</p> <ul style="list-style-type: none"> - Del Molino, Sergio (2016). La España vacía. Viaje por un país que nunca fue. Turner - Herrera, Mª Soledad (2007). Individualización social y cambios demográficos. Madrid: CIS - Kreager, Philip y Schröder-betterfill, E. (Eds) (2005). Ageing without children. Berghon Books - Livi Bacci, Massimo (1988). Ensayo sobre la historia demográfica europea. Barcelona: Ariel - Moré, Paloma (2017). Migraciones y trabajo con personass mayores en las grandes ciudades. Madrid: CIS - Otero, Raimundo (2017). Sociología e historia de la ciudad desconcentrada. Madrid: CIS - Santamarina, Beatriz et al (Coords.) (2018). Antropología ambiental. Barcelona: Icaria - Dubert, Isidrio; Pérez-Caramés, Antía (2021). Invasión migratoria y envejecimiento demográfico. Dos mitos contemporáneos. Catarata <p>Toda a bibliografía esencial e complementaria estará dispoñible na plataforma Moodle.</p>
<p>Complementary</p>

Recommendations

Subjects that it is recommended to have taken before

Subjects that are recommended to be taken simultaneously

Subjects that continue the syllabus

Other comments

1.- A entrega dos traballos documentais que se realicen nesta materia:1.1. Solicitarase en formato virtual e/ou soporte informático1.2. Realizarase a través do Campus Virtual, en formato dixital sen necesidade de imprimilos1.3. De se realizar en papel:- Non se empregarán plásticos.- Realizaranse impresións a dobre cara.- Empregarase papel reciclado.- Evitarase a impresión de borradores.2.- Débese facer un uso sostible dos recursos e a prevención de impactos negativos sobre o medio natural3.- Débese ter en conta a importancia dos principios éticos relacionados cos valores da sustentabilidade nos comportamentos persoais e profesionais4.- Segundo se recolle nas distintas normativas de aplicación para a docencia universitaria deberase incorporar a perspectiva de xénero nesta materia (usarase linguaxe non sexista, utilizarase bibliografía de autores de ambos os sexos, propiciarse a intervención en clase de alumnos e alumnas...)5.- Traballarase para identificar e modificar prexuízos e actitudes sexistas, e influirase na contorna para modificalos e fomentar valores de respecto e igualdade6. Deberanse detectar situacións de discriminación por razón de xénero e proporanse accións e medidas para corrixilas7. Facilitarase a plena integración do alumnado que por razón físicas, sensoriais, psíquicas ou socioculturais, experimenten dificultades a un acceso axeitado, igualitario e proveitoso á vida universitaria

(*)The teaching guide is the document in which the URV publishes the information about all its courses. It is a public document and cannot be modified. Only in exceptional cases can it be revised by the competent agent or duly revised so that it is in line with current legislation.